

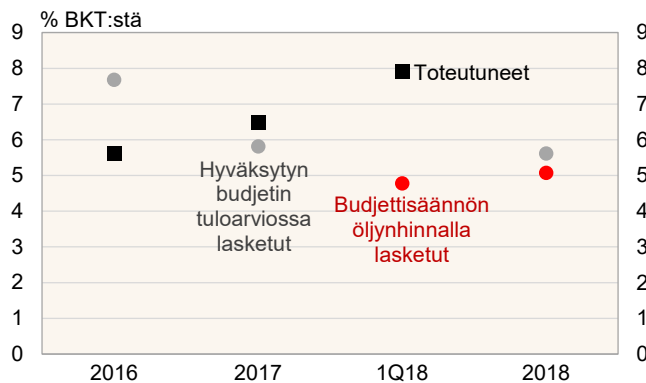
Venäjä

Venäjän valtiolle tullut paljon ylimääräisiä öljytuloja. Federaatiobudjetin tulot lisääntyivät tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä edelleen nopeasti, pitkälti yli kymmenesosan vuodentakaisesta. Tulojen nousu perustui valtaosin öljy- ja kaasuverotuloihin, jotka kasvoivat yli 20 % vuotta aiemmasta. Muut budjettitulot lisääntyivät arvonlisäveroista saatavien tulojen nousun johdosta.

Budjettiin tuli ensimmäisellä neljänneksellä ns. ylimääräisiä öljy- ja kaasuverotuloja määrä, joka vastaa peräti 3 % BKT:stä. Budjettisäännön mukaan öljytuloista ylimääräisiä ovat ne, joita kertyy öljyn hinnan ylittäessä menojen määrittämisessä käytetyn ns. perushinnan. Säännössä Urals-öljyn perushinta tälle vuodelle on vajaat 41 dollaria ja budjetin tuloarviossa oletettu hinta 44 dollaria, kun taas ensimmäisen neljänneksen toteutunut hinta oli 65 dollaria. Säännön mukaan ylimääräiset öljyverotulot säästetään. Viime vuonna ylimääräisiä öljyverotuloja kertyi prosentin verran suhteessa BKT:hen. Myöhemmin säästöillä voidaan rahoittaa budjettivajetta.

Federaatiobudjetin viimeisen neljän vuosineljänneksen alijäämä supistui alle prosenttiin BKT:stä. Hyväksytyssä federaatiobudjetissa menojen ei ole edes nimellisruplissa määrä lisääntynyt juuri ollenkaan tänä vuonna. Ensimmäisellä neljänneksellä menot vähenivät vuodentakaisesta. Puolustusmenot nousivat hiukan ja sisäisen turvallisuuden menot vähän tuntuvammin. Muut menot vähenivät jyrkästi.

Venäjän federaatiobudjetin öljy- ja kaasuverotulot 2016–2018

Lähde: Finanssiministeriö.

Venäjällä ehdotetaan tiukempaa valvontaa valtionyritysten tuontiin. Taustalla oleva lakimuutos hyväksyttiin viime vuoden lopussa ja se on tulossa voimaan heinäkuun alussa. Lain mukaan valtionyhtiöiden ja niiden tytäryhtiöiden pitää saada hallituksen tuonninkorvauskomission hyväksyntä tiettyihin tuontihankintoihinsa. Laki koskee myös valtion tukea saavia investointiprojekteja. Nyt käsitellyssä olevassa esityksessä täsmennetään, minkä tuotteiden ja palveluiden tuontiin hyväksyntä vaaditaan.

Alun perin lakimuutosta laadittaessa esillä olivat lähinnä laiva- ja lentokonehankinnat. Teollisuusministeriön nyt ehdottama lista kuitenkin kattaa niiden lisäksi yli 200 tuotetta ja palvelua, jotka ulottuvat kankaista ja sementistä erilaisiin teollisuuskoneisiin ja rakennuspalveluihin. Useimpien tuotteiden ja palvelujen osalta tuonninkorvauskomission hyväksyntää vaativien vuotuisten tuontihankintojen rajaksi ehdotetaan 50 milj. ruplaa (0,7 milj. euroa). Esitystä on pidetty tiukkana, mutta osa tarkkailijoista on epäillyt lopullisen listan lyhenevän tai hyväksyntää vaativien hankintojen ruplamääräisen rajan nousevan vaikutusten pehmentämiseksi.

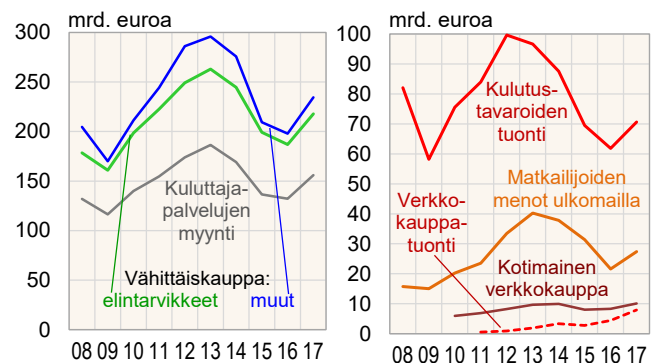
Lakimuutos on osa Venäjän tuonninkorvauspolitiikkaa, jota hallinto on ajanut erityisesti viime vuosina. Tavoitteena on vähentää maan riippuvuutta tuontitavaroista korvaamalla niitä vastaavilla kotimaisilla tuotteilla. Tuonninkorvausta on pyritty edistämään erityisesti julkisen sektorin ja valtionyritysten hankintoihin kohdistuvilla rajoitteilla, mutta toiseksi siinä on edetty varsin vaatimattomasti.

Venäjällä kotitalouksien kulutus elpyy. Yksityinen kulutus alkoi toipua viime vuonna, jolloin se kasvoi reaalisesti noin 3,5 % pudottuaan kahtena edellisena vuonna yhteensä 12 %. Kulutusta oli viime vuonna hieman vähemmän kuin vuonna 2012, mutta kuitenkin neljänneksen enemmän kuin kymmenen vuotta sitten.

Kotitalouksien kulutuksen kaikki päälohkot ovat alkaneet elpyä. Nopeimmin toipuivat viime vuonna venäläisten matkailijoiden ulkomailla käyttämät menot tavaroihin ja palveluihin. Toisaalta päälohkot olivat viime vuonna vielä huomattavasti pienempiä kuin muutaman vuoden takaisissa huipussaan ennen taantumaa, ja kulutustavaroiden tuontia oli jopa vähemmän kuin vuonna 2008.

Huomattavasti pienempiä lohkoja ovat vielä tässä vaiheessa kotimaisten verkkokauppojen kautta tapahtuva myynti sekä ulkomaisista verkkokaupoista tilattujen tavaroiden tuonti. Nekin supistuivat parin vuoden takaisessa lammassa, mutta ovat sittemmin elpyneet. Viime aikoina etenkin verkkotilaukset ulkomailta ovat kasvaneet nopeasti.

Kotitalouksien kulutukseen liittyvien alojen kehitys 2008–2017

Lähteet: Rosstat, Venäjän keskuspankki ja Venäjän verkkokauppojen yhdistys (AKIT).

Kiina

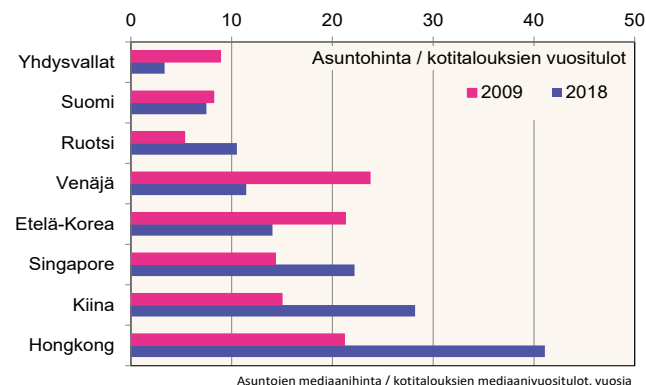
Kiinan suurimmissa kaupungeissa asuntojen hinnat nousevat muuta maata hitaammin. Kiinassa asuntomarkkinayritys SouFunin tilastojen mukaan asuntohintojen keskimääräisen nousuvauhdin hidastuminen jatkui vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä. 99 kaupungin otoksessa asuntojen hinnat olivat maaliskuussa runsaat 6 % korkeammalla kuin vuotta aiemmin, kun kasvuvauhti oli vuosi sitten vielä 17 %. Suurimpien kaupunkien hintakehitys on ollut alkuvuonna selvästi keskimääräistä hitaampaa. SouFunin mukaan uusien asuntojen keskihinta kiinalaiskaupungeissa oli maaliskuussa 14 100 juania/m² (1 800 EUR), mutta esimerkiksi Shanghaissa se oli 47 000 juania (6 100 EUR) neliöltä.

Asuntoja myytiin tammi-maaliskuussa pinta-alalla mitattuna 3 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Koska asuntoja valmistui rakennuspinta-alalla mitattuna vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 14 % vähemmän kuin vuotta aiemmin, myyntiä odottavien asuntojen yhteenlaskettu pinta-ala pieneni neljänneksen vuoden takaisesta. Uusia rakennushankkeita kuitenkin aloitettiin selvästi aiempaa enemmän. Rakennusaloituksia oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä lähes 40 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Valtaosa näistä oli asuintaloja.

Hintojen nousun hidastumisesta huolimatta kasvava velkaantuminen, liikarokentaminen ja hintojen karkaaminen kauemmaksi tulokehityksestä aiheuttavat ongelmia. Asuntomarkkinoiden kuumenemisen taustalla on ollut osittain aluehallintojen pyrkimys saada lisätuloja maakaupoista. Kiinassa asunnon hankintaan kuluu kotitaloudelta jo keskimäärin lähes 30 vuoden tulot, ja suurimmissa kaupungeissa selvästi tätä enemmän.

Pitkään suunnitelmissa olleen kiinteistöveron toivotaan tuovan sekä helpotusta aluehallintojen budjetteihin, että hillitsevän spekulointia asuntomarkkinoilla ja kasvattavan vuokra-asuntojen suosiota. Maaliskuun kansankongressissa pääministeri Li ilmoitti lakivalmistelujen aloittamisesta, mutta tarkempaa aikataulua kiinteistöveron osalta ei ole kerrottu.

Asuntojen hinnat suhteessa kotitalouksien vuosituloihin

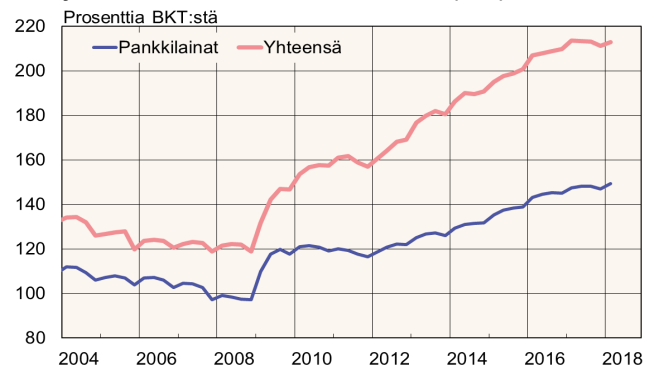

Lähteet: Numbeo, Macrobond.

Rahoitusmarkkinariskien hillitsemistavoitteista huolimatta velkaantuminen jatkuu Kiinassa. Maaliskuun lopussa keskuspankin julkaisema laaja luottokanta (TSF), joka kattaa rahoituksen yrityksille ja kotitalouksille oli 179 930 mrd. juania, eli 213 % BKT:stä. Kokonaistuotantoon suhteutettuna TSF-kanta laski hiukan viime vuoden kolmella viimeisellä neljänneksellä, johtuen BKT:n nimellisen kasvun kiihtymisestä. Velka/BKT-suhde kääntyi kuitenkin taas kasvuun tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Pankkilainaus jatkaa nopeaa kasvuaan ja pankkilainakanta nousi ennätykseensä lähes 150 prosenttiin BKT:stä. Kotitalouksille myönnettyjen pankkilainojen kanta oli maaliskuussa 23 % vuodentakaisista suurempi, kun koko juanmääräisten pankkilainojen kanta kasvoi 13 %. Näistä kotitalouslainojen osuus oli 26 %. Varjopankkisektorin instrumenteista trust-luototus jatkoi kasvuaan (kanta +23 % vuotta aiemmasta), mutta entrusted-luottojen kanta pieneni vuodentakaiseen verrattuna ensimmäistä kertaa. Entrusted-luototuksen sääntelyä on kiristetty huomattavasti tänä vuonna.

Yksityisen sektorin kotimainen luottokanta (TSF)

Lähteet: PBoC, Macrobond ja BOFIT

Kiinassa aluehallinnon velkaantumista yritetään saada kuriin. Kiinan yksi keskeinen talouspoliittinen huolenaihe on aluehallinnon holtiton velkaantuminen, ja maaliskuun viranomaiset ilmoittivatkin uusista toimista tilanteen saamiseksi kontrolliin. Ensinnäkin paikallishallinnot määrättiin saattamaan elokuuhun mennessä päätökseen kesällä 2015 aloitettu ohjelma, jonka puitteissa paikallishallinnon erilaiset velkasitoumukset (lähinnä pankkiluottoja) vaihdetaan paikallishallinnon bondeiksi. Velkojen vaihdon toivotaan helpottavan paikallishallinnon velkatilanteen arviointia ja laskevan niiden korkokustannuksia. Toiseksi valtiomisteisiä rahoituslaitoksia kiellettiin luottotamasta paikallishallintoa muuten kuin ostamalla niiden bondeja. Uusien pankkiluottojen myöntäminen paikallishallinnon omistamille rahoitusyhtiöille (LGFV) on myös kielletty.

Paikallishallinnon velan määrä oli viime vuoden lopussa yli 16 000 mrd. juania (2 500 mrd. USD) eli 20 % suhteessa BKT:hen. Kun otetaan huomioon myös LGFV-velka, nousevat paikallishallinnon vastuut eri arvioiden mukaan helposti vähintään 40 prosenttiin BKT:stä.